

---

stichting werkgroep
milieubeheer rhenen

1992 nr. 1

NIEUWSBRIEF

D. Prijs

---

secr.	W. Cobben Utrechtsestraatweg 7 3911 TR RHENEN 08376-12147
penningm.	L. Deurvorst Beukenlaan 20 3911 XK RHENEN
gironr.	2911077

INHOUDSOPGAVE

Jaarverslag 1991	3
Financieel verslag 1991	6
Gedicht	8
Groen, gewoon doen	9
Ontwikkelingen	12
Donateursavond	13
Wereldwijde en landelijke akties	14
Het Klimaatverbond	15
Stil protest tegen de Gemeente Rhnen	16
Stroomloze avond in Marquee	19
Milieunummers	20

Jaarverslag 1991 Werkgroep Milieubeheer Rhnen

Bij een jaaroverzicht richten we de blik even op het verleden, ook om onszelf en U donateurs een schouderklopje te geven voor de kleine duwtjes en schopjes in de richting van een meer mens- en milieuvriendelijke samenleving.

Ons streven wordt ook wel eens met succes bekroond!

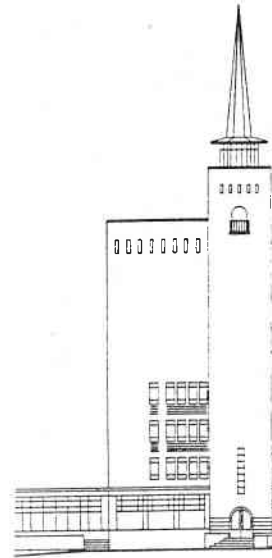
Laat ik daarom beginnen met de heuglijke feiten:

- Kwintelooyen blijft open voor natuur-recreatie en alle mensen. Het ziet er niet naar uit, dat Kwintelooyen alsnog op de schop gaat voor de aanleg van een golfbaan.
- Onze viering van Earth-Day op 25 mei bij het meertje van Kwintelooyen. We mediteerden er op indiaanse wijze onder leiding van Emilio Eweg die ons vertelde over de indiaanse levensvisie en hun eerbied voor "Moeder Aarde", een aspect, in onze christelijke cultuur veronachtzaamd.
- Wederom een Eko-winkel in Rhnen. Door ekologische producten te kopen werken we mee aan een beter leefmilieu. De schadelijke effecten van de gangbare landbouw zijn overbekend. De Kardoer is ook een punt waar u aluminium kunt inleveren.
- Kerkedag van de Raad van Kerken, met aandacht voor het milieu. Op zondag 20 oktober waren we aanwezig in de Gedachteniskerk met onze milieuquiz. Ondanks het feit, dat ons lid Irene Henzen enige jaren geleden op Kerkedag een ekologische lunch verzorgde, kregen we de gebruikelijke bolletjes met beleg gepresenteerd. Dat zorg voor het milieu ook de maaltijd betreft, dringt nog niet erg door.
- Uiterwaarden Palmerswaard blijven groen! De plannen van de gemeente om enige grote parkeerplaatsen in de uiterwaarden aan te leggen, benevens een jachthaven maken geen kans van slagen, nu Lienden de jachthaven in het grindgat aldaar gaat inpassen in hun bestemmingsplan Buitengebied, en de leden van de watersportvereniging Midden-Betuwe de voorkeur geven aan een goedkopere ligplaats in Lienden met mogelijkheden tot onderhoud en winterberging. De eigenaar van de plas staat positief tegenover gebruik, ook voor de toekomst.

- Een aandachtig gehoor van de kleuters in Rhenen, Elst en Achterberg voor de poppenkast van de WMR, dankzij de grote inzet van Els Heyboer, onze voorzitter. Onze zelfbedachte stukjes verhaalden over het verkeer, zure regen, gif spuiten, zwerfvuil en het kappen van tropisch regenwoud. Dit was onze bijdrage aan de Aktie "Rhenen Schoon".
- De Oranje Markt. Als vanouds trokken de wilde planten van Dirk Prins veel liefhebbers. Twee levensgrote poppen, een huilende Moeder Aarde en een domme mens, probeerden met bewegende slogans aandacht te vragen voor het broeikas-effect, als gevolg van onze energie-vretende machines, voertuigen, apparaten, reizen, landbouw, verwarming, enz.....Resultaat? We liepen ons in ieder geval warm met onze bewegende reclame-slogans op een druilerige Konin-ginnedag.
- Dieter Kwint, onze planoloog, presenteerde samen met Willem van Wingerden aan de gemeente een alternatief ontwerp voor de verkeersrotonde in de Heerenstraat ter hoogte van de brand-weerkazerne. Hierover is nog niets vernomen.
- WMR-leden bezochten een cursus milieu-educatie in Utrecht, met als vervolg de presentatie van een milieucursus voor Rhenen op de Open Dag van de Westpoort.
- Door de knotploeg werd weer het nodige werk verzet. In totaal kregen 60 wilgen een knotbeurt.

Helaas waren er voor het milieu ook teleurstellende ontwikkelingen:

- De plannen van de gemeente Rhenen voor het gescheiden opha-len van Groente-Fruit en Tuinafval (GFT) beogen o.i. niet een terugdringen van de afvalstroom, al wordt het GFT nu nuttig verwerkt. De WMR betreurt het, dat niet is geprofiteerd van de ervaringen van het proefproject in Ede en o.a. niet is gekozen voor de aangepaste beluchte container voor het GFT. Dit zou veel stank-overlast kunnen voorkomen. Ook ons voorstel om de plastic zak te handhaven, totdat een adequate container is ontwikkeld om de afvalstroom in gescheiden fracties op te halen, werd dood gezwegen.
- De geïnstalleerde hondentoiletten dragen niet bij tot een "scho-ner milieu", gelukkig wel tot veel kinderplezier.

De bouwplannen voor de watertoren Koerheuvel zijn volgens de TU te Eindhoven van dien aard, dat van behoud van een cultuur-historisch bouwmonument geen sprake zal zijn.

De WMR betreurt het tevens, dat door de bebouwing van de Koerheuvel de kastanjabomen en de cultuur-historische waarde van deze plaats geweld wordt aangedaan. In de omgeving zijn overblijfselen gevonden van ver voor onze jaartelling.

Halveer het autoverkeer; een slogan, die niet opgaat, wanneer parkeerplaatsen in de binnenstad worden uitgebreid en gratis blijven. Neem de fiets, dan vervuil je niets! Dit houdt wel in, dat fietspaden veilig zijn en bromfietzers, die met 60km per uur door Rhenen razen van de fietspaden worden geweerd.

Het voormalige hotel-restaurant de "Eekhoorn" biedt momenteel een afgetakelde aanblik. De bouwplannen behelzen het te niet doen van tenminste 7 beeldbepalende bomen, afbreuk aan het aanzien van Rhenen, ook vanaf de zuidzijde en de overkant van de Rijn. Ondanks de mogelijkheid het bouwvlak te wijzigen heeft B en W gekozen voor inwilliging van dit schadelijke plan, dat ook de steilrand zal aantasten. Gelukkig staan nog beroepsmogelijkheden open.

Het groenbeleidsplan sorteert in de praktijk nog weinig effect. Hopelijk wordt in Rhenen na aanslaan van de beplanting het vele prikkeldraad opgerold.

Ondanks provinciale subsidie voor zonneboilers is er bij ons weten geen enkele door de gemeente geïnstalleerd, terwijl er toch vele woningen werden gerenoveerd.

In het plan Koerheuvel 1 zijn woningen gebouwd met de voor-deur en keuken op het zuiden. Heeft men dan in Rhenen nog niets willen vernemen van passieve zonne-energie?

Er zijn in Rhenen geen ontwikkelingen om carpooling te stimule-ren.

Mij bewust verre van volledig te zijn geweest, wil ik besluiten met een haiku (vers van 5,7,en 5 lettergrepen):

Eén bloem gegeven
Weerkaatst als twee de gever
Zonlicht in het raam.

Wies Cobben
Utrechtsestraatweg 7,Rhenen

Toelichting bij het financieel jaarverslag 1991

Op 1 febr. 1992 hebben we het boekjaar 1991 van de WMR afgesloten. Het bedrag aan donaties is dit jaar weer iets hoger ondanks het feit dat enkelen hun bijdrage nog niet overmaakten. We beraden ons nog of de manier van innen wel voldoet en of we misschien toch niet op het gebruik van acceptgirokaarten moeten overgaan.

Onze giro-plusrekening werd in de maand april naar de milieu-vriendelijke Triodos Bank in Zeist overgeheveld. Het geld wordt gebruikt voor ecologische projecten.

De jaarlijkse abonnementen op tijdschriften en donaties aan Milieuverenigingen zijn nodig i.v.m. het op de hoogte blijven van milieuproblemen en akties.

We hebben ook het afgelopen jaar weer zoveel mogelijk meegeholpen aan projecten zoals de Koerheuvel en Kwintelooyen.

Ons uitstapje naar De Twaalf Ambachten in Boxtel dit najaar was heel interessant en we bewonderden het vernuft en de creativiteit van de mensen daar, die op betrekkelijk eenvoudige manier bezig zijn om energie-vriendelijke producten te ontwerpen en te maken.

Het leek ons niet nodig om voor het komende jaar een begroting te maken. We vertrouwen op een goede financiële continuïteit.

Overzicht financiën 1991

Inkomsten

saldo giro	1113,26
saldo kas	146,00
subsidie knotploeg	260,00
verkoop takkebossen	252,75
donateurs	2563,00
giften	301,53
aluminium inzameling	15,00
oranjemarkt	100,63
rente	54,52
	<hr/>
	4806,69

Uitgaven

abonnementen en tijdschriften	604,90
administratie en drukkosten	432,02
educatie-materiaal	315,41
akties (onkosten en bijdragen)	694,55
giften	45,28
Kamer van Koophandel	61,00
onkosten	250,00
jaarvergadering	88,00
bezoek De Twaalf Ambachten	210,00
	<hr/>
	2701,16

saldo kas	68,90
saldo giro	2036,63
	<hr/>
	4806,69

Triodos Spaarrekening 2171,62

Toen:

Enkele tientallen jaren geleden, zei ik wel deze dichtregels van Adema van Scheltema, als ik genoot van de zon:

*O zon, gij komt mij weer genezen.
O geurenvolle zomerwind,
Ik wil in U gelukkig wezen,
Een diep-gelukkig mensenkind!*

Nu denk ik:

*O zon, ik kan er nauwelijks meer tegen.
O geurenvolle zomerwind.
Vol amoniak en CO2-gas, zure regen!
Hoe kan ik beschermen ons kleine kind?*

*O-zon-gat, laten we naar 't herstel van onze aarde streven.
O, geef ons ook weer schone wind,
Géén smog meer, door verspillend leven,
Want zij wil ook gelukkig wezen, 't na ons komend mensenkind.*

Els Heyboer.

Groen, gewoon doen!

Bovenstaande uitroep vinden we als titel op een folder van de Werkgroep Groenbeheer Spijkerkwartier in Arnhem, die op 16 maart een voorlichtingsavond gaf met de bedoeling mensen te interesseren voor deelname aan het "groener" maken van hun eigen straat. Temidden van de steenmassa's in zo'n binnenstad uiteraard een prima initiatief.

Wat is dat toch eenvoudig: zet eens wat planten in het trottoir voor je deur, in een zogenaamde boomspiegel (= een open plekje rond de voet van een boom), of in een plantsoenvak, of in een "geveltuintje" na het lichten van enkele tegels.

Al eerder creëerde de bioloog Ben Veld samen met anderen in deze wijk een grote rotstuin op het gezamenlijke binnenterrein van omliggende statige herenhuizen langs Prins Hendrikstraat en Parkstraat, door gebruik te maken van een grote massa afbraakpuin van een vroegere school. Intussen is dit geworden tot een prachtige "alpen"tuin met bergjes, paden en overal bloemen (geen "veredelde"soorten!). Natuurlijk moeten er wel enkele mensen zijn met kennis van plantennamen en moeten er planten worden aangeschaft of verkregen uit een wilde plantentuin. Maar een gemeentelijke subsidie is voor zoiets best te krijgen, want overheden stellen zulke ecologische burgerinitiatieven zeker op prijs (helaas missen de plantsoendienstmensen meestal deze kennis en aanpak....). Ook het inplanten van je trottoir moet natuurlijk georganiseerd en in afspraak met de gemeente gebeuren. Trouwens, bovengenoemde Arnhemse wijkwerkgroep had zelfs door een projektbureau een opdracht laten uitvoeren met onderzoek naar de mogelijkheden om de natuur in de wijk te versterken. Een uitgebreid rapport verscheen, gemaakt door The International Institute for the Urban Environment te Delft.

Als voormalig lid van een Arnhemse groenadviesraad, die begeleiding gaf bij het afschaffen van de gifspuit in de tachtiger jaren, mocht ik op deze avond opdraven met mijn diaverhaal en al jaren ontwikkelde visie op de toepassing van inheemse planten in berm, plantsoen en tuin. In het bijzijn van de Arnhemse milieuwethouder en vertegenwoordigers van de plantsoendienst, kwamen wel zo'n 80 belangstellenden kijken en luisteren. Er

was ook een grote fototentoonstelling over natuurlijk groen in de stad. De genoemde folder was tevoren huis aan huis verspreid, en er waren grote affiches met de aankondiging van mijn lezing en de tentoonstelling. Vandaar de grote opkomst. Na het diaverhaal meldden zich vele potentiële deelnemers voor dit "groen-op-de-stoep"-project, wat ergens niet verbazingwekkend is gezien de toenemende hang naar de (verloren gaande) natuur. Wat mij wel altijd opvalt, is dat men erg weinig kennis heeft van de natuur: men schoffelt graag in de tuin of wandelt in de natuur, maar kent geen naam van zo'n heerlijk zingend vogeltje of van een wilde bloem in de berm..... En dat zijn vervelende barrières voor de zo noodzakelijke meer ecologisch aangepaste gedragwijze van de mens. Aan de hoeveelheid vrije tijd ligt het volgens mij niet. Beter kennen is ook meer genieten, vind ik. Met een soort "indianengevoel" waar we toch weer naar verlangen...?!

En hoe staat het nu met het "Groen, gewoon doen!" in Rhenen? Aan onze Werkgroep heeft het niet gelegen, want al sinds circa 10 jaar hebben wij geijverd voor een natuurlijker en gifloos groenbeheer, en er zijn ook heel wat inheemse plantjes in partikuliere tuinen terecht gekomen. In dit verhaaltje voert het nu te ver om een compleet overzicht te geven van alle projecten in Rhenen die met een natuurlijker kruidenbeheer te maken hebben, maar heel kort noem ik er toch een aantal:

1. De belangrijkste gebeurtenis was natuurlijk het afschaffen van het gifgebruik door de gemeente vorig jaar, zowel op straat als in het groen (ze bewaren nog wat gif tegen een insect, mocht deze massaal worden...) Toch houdt Rhenen van netjes, dus wordt er op de trottoirs gestaalborsteld. En er wordt extra geschoffeld. Tot mijn verbazing en woede zag ik nu een partikulier oostelijke hoek Ericalaan op zijn balkon met een grote gifspuit aan de gang, en vervolgens dito op het openbaar trottoir. Zijn uitleg was, dat het netjes moest blijven. Tegels wieden was hem teveel werk. Aan de Rand van de Palmerswaard spoot een boer het fluitekruid in de berm krom. Triest onbenul.

meer ook dito kruidelachtige

2. Gemeentewerken Rhenen heeft niet alleen veel bodembedekkende heesters toegepast, met als top twee de gevlekte gele dovenetel (zie bijv. Paardeveld en Koerheuvel) en de muizeoor (in wel 15 straten in de boomspiegels). Beide soorten zijn suggesties van mij en door mij het eerst gekweekt en uitgeprobeerd. Op de Oude begraafplaats kreeg ik van de gemeente een kweekplaats, waar ik nu wel nodig gras moet wieden. Maar op de gereconstrueerde Molenwal is een heel scala aan meest door ons genoemde planten neergezet: gele dovenetel, hondsdrif, donkere ooievaarsbek, Waldsteinia, klimop, nagelkruid, bos- en gele aardbei, dagkookebloem, penningkruid, oranje havikskruid, enz. Ervaring met namen en soorten is belangrijk!! (wat niet weet, deert wel). En niet domweg schoffelen, maar selectief wieden. Ga maar eens kijken!

3. De Willibrordweg werd, samen met Van Arkelweg en Stevinweg, de eerste gifloze straat van Rhenen en als zodanig "geopend" door burgemeester Schoonderbeek, nu al weer enkele jaren geleden. Maar Ko Steenman en ik hielpen wel extra wieden, tussen stenen en in de boomspiegels. Later volgden andere straten, o.a. mijn Asterstraat.

4. Enkele wijkbewonersprojecten zijn of waren: Groenewegplantsoen, dat we zelfs aanmeldden als Europees milieujaarproject en er ook nu nog goed uitziet met veel bloemsoorten (ook weer veelal uit mijn tuin); Seringplantsoen, dat door "De Schoffelaars" werd bijgehouden, maar helaas werd gestopt; Emmalaan, waar een goede start was met enkele groenstrookjes (inclusief uitbrengen van een foldertje!), maar het vervolg lijkt wat onzeker; NPB-kerktuinproject, met een jaarrondonderhoudsrooster door meerder personen en waar ik de kruidenlaag probeer te ontwikkelen.

5. Enkele schooltuinprojecten, aanvankelijk in samenwerking met Van der Steen van de gemeente, veelal weer met wilde planten van mij en mijn wiedzuhp (Cuneraschool, Platanenschool, Wilhelminaschool, Woudmees in Elst). Deels nu weer opgeheven.

6. Bermprojecten door de gemeente: Zwijnsbergen Elst (mislukt) en Kastanjelaan (nu lopende en door mij uitgebreid op soorten geïnventariseerd en gerapporteerd).

Dirk Prins.

Ontwikkelingen

(overgenomen uit: De Twaalf Ambachten, nr 68, voorjaar'92)

1. InZicht '92 - Positief en praktisch

Voor de derde achtereenvolgende keer een beurs over kritisch consumeren: een groot aantal bedrijven, bedrijfjes en instellingen laten m.b.v. informatiemateriaal, produkten, demonstraties enz. de alternatieven zien die voor de gewone konsument binnen handbereik zijn. Het grootste milieu- en wereldcultuur-festival (InZicht '92 is onderdeel van het Festival Mundial in Tilburg), dat jaarlijks zo'n 70.000 bezoekers trekt!

Datum: zondag 14 juni.

Plaats: Tilburg

Inlichtingen: bij InZicht, tel: 013 - 434794

2. Nationale tuinmanifestatie Almere

Op het terrein van tuinvoorlichtingscentrum De Kempphaan in Almere zullen op zaterdag 16 en zondag 17 mei ruim 50 standwerkers informatie geven en produkten verkopen, gericht op (biologisch) amateurtuinieren. Planten, zaaigoed, meststoffen, gereedschap, literatuur, tevens rondleidingen over het terrein en de mogelijkheid tot het laten nemen van een grondmonster.

Inlichtingen: De Kempphaan, Kempphaanweg 16, 1358 AB Almere.

tel: 03240 - 11423

3. VELT-natuurmarkt Riethoven

Op zondag 28 juni zal in het Kempische dorp Riethoven voor de 8e keer de VELT-natuurmarkt gehouden worden. Deze markt, die een steeds grotere belangstelling van consument en producent geniet, biedt o.a. info over biologisch tuinieren, voeding, kleinschalige productie en natuurgeeneswijzen. De markt is open van 12 tot 17 uur; toegang gratis.

Inlichtingen: H. van Nobelen, tel. 04975 - 1783

Onze donateursavond op 2 april j.l.

't Werd een heel ontspannen avond, met de vertoning van de mooie diarama's van de Heer en Mevrouw Vlastuin.

De donateurs, die er waren, genoten van de in elkaar overvloeiende dia's, door prachtige muziek begeleid. Ook de bewoners van de Tollekamp konden meegenieten, daar wij gastvrijheid genoten in de mooie recreatiezaal van dit verzorgingshuis, koffie inclusief. Dank aan directeur en verzorgers.

De dia's lieten veel natuur zien in Europa: o.a. een mooie herfstimpresie van Noorwegen, prachtige opnamen van de Camarque, een poëtische uitbeelding van de wind, een doorzichtige grote kwal op het strand, van heel dichtbij belicht, bloemen in bermen, enz.

Echte kunstwerkjes. Men genoot zichtbaar. Toch jammer, dat zoveel donateurs van de uitnodiging geen gebruik maakten.

Met de aanwezigen werd na de pauze no wat nagepraat over de gebeurtenissen, i.v.m. het milieu, van het afgelopen jaar. aan de hand van het jaarverslag (zie elders). Ook spraken we over wat nog komen gaat, bijv. de akties "Het Klimaatverbond" en "Werk samen aan een schone wereld".

Earth Day 22 april

Wereld Milieudag 5 juni

TREE OF LIFE
Pledging for the Planet

Wereldwijde en landelijke akties:

In Rhenen voeren WMR en de POR (Projektgroep Ontwikkelingssamenwerking Rhenen) gezamenlijk actie.

Alle akties hebben tot doel ondersteuning van UNCED, de topconferentie van de V.N. over milieu en ontwikkeling, van 1 - 12 juni 1992 te RIO DE JANEIRO

Tussen 22 april (Earth day) en 5 juni (Wereld Milieudag) voeren milieu- en Derde Wereldbeweging samen de campagne "Werk samen aan een schone wereld".

De campagne maakt deel uit van de internationale actie rond UNCED, de grootste milieuconferentie aller tijden. Wereldleiders gaan daar belangrijke besluiten nemen over o.a. de regenwouden, het broeikas-effect, en over de armoede in de wereld. Actiegroepen halen nu wereldwijd de mensen over om briefkaarten naar die regeringsleiders te sturen, om zo hun stem te laten horen.

Ook u kunt aan deze akties meedoen door de in deze nieuwsbrief opgenomen aktiekaarten vóór 20 mei a.s. in te leveren bij

R. Blommers
Herenstraat 102
3911 JH Rhenen. (postzegel niet nodig)

Alle gemeentekaarten zullen dan tegelijk op 30 mei aan de gemeente worden aangeboden, voorzien van ideeën voor een schoner milieu op lokaal niveau.

De kaarten voor de Levensboom in Rio worden op 21 mei gezamenlijk ingezonden naar Den Haag. Deze kaarten zullen dan tijdens de conferentie in Rio de Janeiro aldaar aan de levensboom gehangen worden.

Meer aktiekaarten en informatie over de akties zijn ook te verkrijgen bij R. Blommers, op eerder genoemd adres.

Het klimaatverbond

Indianen in het Amazonegebied willen dat de gemeenten in rijke landen een verbond met hen sluiten waarbij ze beloven:

- het regenwoud zo goed mogelijk te beschermen tegen aantasting, erosie tegen te gaan en zo de longen van de aarde en de leefgebieden van de inheemse bevolking te bewaren

Van ons verwachten ze

- goede maatregelen om hen daarbij te steunen, b.v. minder hardhout gebruiken (geen kaalslag voor economische doeleinden)
- het terugdringen van de kooldioxide-uitstoot (CO₂), aangezien deze uitstoot de grootste oorzaak is van het broeikas-effect. (lieft halveren vóór het jaar 2000)

Hoe kunnen we dat realiseren?

Wij Rhenenaren tekenen de aktiekaarten waarop we hebben aangekruist welke maatregelen de gemeente zou moeten nemen i.v.m. het te sluiten verbond. Bijvoorbeeld:

- tropisch hardhout-gebruik verbieden, en milieuvriendelijke maatregelen in de bouw (isolatie, warmte-kracht-koppeling, zonne-energie, ramen op 't zuiden...)
- uitstoot kwalijke stoffen tegengaan: hinderwetten, autoverkeer, bio-industrie, landbouw
- natuurlijk groenbeheer (bomen groeien van CO₂)

op zaterdag 16 mei a.s.
staat de W.M.R. in de stad
(hoek Molenstraat - Hema) met
informatie over deze akties!
Aktiekaarten daar verkrijgbaar.

Stil protest tegen de gemeente Rhenen

Nu ook "De Hank" - door het goede artikel van Huib v.d.Berg - informatie gaf over "de gescheiden vuilinzameling" wil ik een stil protest laten horen tegen deze "vernieuwing".

G.F.T.

Over het apart verzamelen van G.F.T.(groente-, fruit-, en tuinafval) per huishouden is al veel gedacht en geschreven, maar weinig gedaan in de afgelopen jaren, blijkt. Tien jaar geleden kocht ik, na een gezamenlijke actie van gemeente en WMR, een compostcontainer voor fl.85,- (excl. subsidie) Met mij waren er ongeveer 110 huishoudens die destijds zo'n vat in hun tuin plaatsten.

Ik heb er nog nooit een dag spijt van gehad. Zo'n container is m.i. de oplossing, na 10 jaar ervaring! Met al mijn keukenafval, restanten uit de haard en gras, blad en klein snoeihout weet dit vat raad. Op een plekje van nog geen vierkante meter verwerkt deze ton het aangeboden tot de prachtigste compost in een tijd van nog geen half jaar.

Iedere voor- en najaarsbeurt in de tuin kan ik beschikken over meerdere kruiwagens voedende aarde, voor over mijn eigen grond. Mini-kringloop i.p.v. mini-container.

"Restafval"

Ik ben niet blij met de "vernieuwing"van de gescheiden vuilinzameling. Integendeel: ik vind het een ramp; ik geloof (nog) niet in de "voortgang".

Mijn argumenten:

- Wat moet ik met een vat van 140 liter voor G.F.T., als mijn compostvat mij en het milieu alleen maar voordelen oplevert?
- Wat moet ik met een vat van 240 liter voor restafval, terwijl ik slechts één keer in de 3 weken één vuilniszak met nog niet te recyclen afval (plastics) buiten zet?

Alle andere "restafval" heeft n.l. in mijn huishouden zo een eigen weg: glas gaat naar de glasbol, vodden in de "zak van Max", kleding naar Polen, etc. Blik deponeer ik in de blik-bak. Afvalolie (ook frituur) naar de garage. Papier gaat naar de muziek of naar de "Woudmees"; met chemisch afval hol ik achter de veegwagen aan; aluminiumfolie gaat naar de in-zamelbak bij "Speenkruid"; afvalhout verzamel ik (en vele buurtbewoners met mij) voor mijn houtkachel; oud ijzer spaar ik op voor een kennis die "oudijzerboer" is..... Het vraagt wat organisatie, maar zo voorkom ik wekelijks vuilniszakken op mijn stoep en een dikke milieu-onvriendelijke vuilverbranding.

Het meeste, dat voor de gemeente "rest-afval"heet, heet bij mij "hergebruik".

Morgensterren

Ik vind het erg, dat het ophalen van grof vuil in de toekomst niet meer gestructureerd gebeurt (zie artikel van Huib v. d. Berg). Nu kun je nog eens één graantje meepikken van de straat. Onze rijkdom staat immers 1x per maand op de stoeprand...

Spullen, die ik in een kringloopwinkel verwacht of op een rommelmarkt of fancy-fair, neem ik vaak zo maar mee op straat. Dat is voor mij en andere "morgensterren"een hobby. Voor professionele ijzerboeren levert een rondgang langs de wijken met grof vuil een leuke verdienste op. Zij sorteren en verkopen het aan de groothandel.

Ik had het milieuvriendelijke vooruitgang gevonden als de gemeente bijv. de afgebroken kleuterschool had ingericht als kringloopdepot. Alle luxe afval" naar één verzamelpunt en er een tweede leven voor bedenken!

Goedkoop en milieuvriendelijk?

"Tegen betaling grof vuil weg laten halen...."Ik hoop dat dat van de gemeente een reële verwachting is. Als ik zie wat er nu zichtbaar aan de weg wordt gezet omdat het gratis wordt meegenomen, kan ik me naast een vat van 240 liter per 14 dagen, geen stroom van telefoontjes voorstellen naar het gemeentehuis, met de vraag om tegen betaling afval weg te komen halen...

Uit ervaringen in Veenendaal blijkt, dat er heel veel in het vat van 240 liter wordt gekieperd, dat er niet hoort. In Nijkerk heeft de gemeente naast een kleine G.F.T.-container de gewone zak voor "restafval"(zonder papier etc) gehandhaafd. Dat voldoet beter!

Achterhaalde "vernieuwing"

De regionale kranten hebben er vol van gestaan. Het systeem, dat Rhenen gaat invoeren is reeds bij invoering achterhaald. We zitten er wel 15 jaar aan vast. Om aan de wettelijke voorschriften van de overheid te voldoen is het gescheiden ophalen mogelijk onoverkomelijk. Ik snap niet, dat de gemeente Rhenen niet gekozen heeft voor de G.F.T.-container én een duurder vuilniszak voor de rest. Dan betaalt de vervuiler, en terecht m.i.

De 1,2 miljoen die nu uitgegeven wordt door de gemeente is nauwelijks onderwerp van discussie geweest in de gemeenteraadsvergadering van januari j.l., wél de kleur van de containers!! Omdat bruin niet mooi gevonden werd, wordt het nu toch een groene!

Is dat kleurbekennen tén aanzien van de afvalproblematiek?

Ik moet "de vernieuwing" als Rhenens ingezetene ondergaan.

Helaas ontbreekt mij de energie om op de barricaden te gaan voor een milieuvriendelijker aanpak zeker nu het bekend is dat de Rhenense milieuwergroep het ook niet redde}, maar dan toch niet zonder dit stille protest.

Wil Schulte.

Stroomloze avond in Marquee

Zaterdag 30 mei a.s. is het One World Day. Op deze dag organiseren diverse milieu- en ontwikkelingsorganisaties in heel Europa grote publieksmanifestaties rondom de zgn. levensboom. Deze levensboom vormt het symbool van (het herstel van) evenwicht tussen mens en natuur. De eerder genoemde manifestaties moeten tezamen een wereldwijd politiek signaal vormen naar de UNCED-conferentie (de VN-topconferentie over milieu en ontwikkeling in Rio de Janeiro begin juni 1992).

Ook Jongerensoosjeteit Marquee wil hieraan haar steentje bijdragen. Zo bestaat het voornemen om zaterdag 30 mei in Jongerensoosjeteit Marquee de elektriciteit af te schakelen als uitingsvorm hoe je jezelf zonder elektriciteit uit het stopcontact, in deze stroomverslindende maatschappij met al haar milieuvervuilende gevolgen, toch kunt amuseren.

Zo zal de avond opgeluisterd worden door de akoestische band "De Guillotinos", een niet te beschrijven muzikaal kwartet uit Utrecht. Verlichting zal plaatsvinden met behulp van kaarslicht en olielampen. De koeling van de drank is nog een probleem, maar daar zal nog wat op verzonnen worden.

De avond zal overigens niet geheel verstoken blijven van elektriciteit. Zo zal er deze avond door middel van een fiets (+ dynamo) een akku worden opgeladen. Wat er vervolgens met de opgewekte stroom zal gebeuren is nog niet geheel duidelijk (verlichting, muziek?)

Verder bestaat er het voornemen om d.m.v. de extra opbrengst uit een lichte prijsverhoging van de drank geld in te zamelen voor een lokaal goed doel. Er wordt daarbij gedacht aan de aankoop van een aandeel (schone stroom) in de toekomstige windmolen in Tiel.

Afijn, iedereen die een dergelijk avondje wel ziet zitten, wordt hierbij alvast uitgenodigd (de zaal is geopend vanaf 21.00 uur).

Verder bestaat er bij Jongerensoosjeteit Marquee de mogelijkheid om diezelfde zaterdag overdag tussen 14.00 en 18.00 uur een tentoonstelling te bezoeken over het onderwerp: ALTERNATIEVE TECHNIEKEN. Deze tentoonstelling is beschikbaar gesteld door Stichting De Twaalf Ambachten uit Boxtel. De Initiatiefgroep Windenergie Regio Tiel en Windmolenvereniging Midden-Betuwe zullen ook aanwezig zijn met informatie, evenals de Wereldwinkel uit Kesteren.

Jongerensoosjeteit Marquee bevindt zich in de Nedereindsestraat 27a (naast het dorps huis) te Kesteren.

Namens Jongerensoosjeteit Marquee,
Dieter Kwint

Milieunummers

Politie Rhenen	
milieu-ambtenaar Coops	08376 - 19007
Gemeente Rhenen	
milieu-ambtenaar Haverkamp	08376 - 82111
Algemene Inspectie Dienst (AID)	
voor mestboekhouding, mestoverlast en	
bestrijdingsmiddelen	01720 - 73691
Inspectie voor milieuhygiene	030 - 333003
Geluidshinder vliegtuigen	
(hoofdinspectie luchtmachtstaf)	06 - 0226033
of	
klacht inspreken op geluidsband, klager	
wordt teruggebeld	070 - 492300
Verontreiniging oppervlaktewateren	030 - 583580
Alarmnummer verontreiniging van de Rijn	085- 615302
Provinciehuis Utrecht	
informatie afvalverwerking, bodemvervuiling,	
stortplaatsen e.d.	030 - 589111
Streekverband Zuid-Oost Utrecht	03404 - 87882
Stichtse Milieu Federatie	030 - 202791
Milieutelefoon Milieudefensie	020 - 6262620
Stichting Natuur en Milieu	030 - 331328
Stichting Milieu Edukatie (SME)	
informatie over onderwijs, tentoonstellingen,	
lesbrieven, e.d	030 - 713734
Alternatieve Consumentenbond	
voeding en gezondheid	020 - 6863338
. . . . .	020 - 6863586
Centrum voor Energiebesparing Delft	015 - 131260
Stichting Voorlichting Energiebesparing	055 - 497911
Medisch Milieukundige	03404 - 87614